

Kościół w Haczowie

W Haczowie stoi największy gotycki drewniany kościół w Polsce, a może i w Europie. Przez wiele lat uchodził również za najstarszą świątynię w kraju zbudowaną z nietrwałego materiału.

Największy drewniany średniowieczny kościół w Haczowie

Losy Haczowa „odmieniły się” kilka lat temu, kiedy badania dendrochronologiczne ujawniły, że najstarszym drewnianym kościołem w Polsce jest świątynia w Tarnowie Pałuckim pod Poznaniem (XIV wiek). Dotychczas w wielu opracowaniach sugerowano, że zbudowany w końcu XIV wieku (być może w 1388 roku) kościół w Haczowie ma najstarszą metrykę. Wiadomo także, że obecna **świątynia pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP i św. Michała Archanioła** jest pierwszym budynkiem sakralnym, jaki postawiono w tym miejscu. Niezwykły to przypadek, gdyż najczęściej mamy do czynienia z kolejną drewnianą świątynią, zbudowaną na miejscu poprzedniej – również drewnianej.

W XIV i XV wieku Haczów był dość sporą miejscowością, która potrzebowała dużego kościoła. W 1352 roku Kazimierz Wielki zezwolił na lokację Haczowa na prawie magdeburskim. Dokument ten potwierdził Władysław Jagiełło w 1388 roku. Przypuszcza się, że właśnie wtedy zdecydowano o budowie świątyni.

Wieżę oraz soboty dobudowano w 1624 roku

Wieżę oraz soboty dobudowano w 1624 roku

Ponad dwa stulecia później, w 1624 roku, kościół wyremontowano i dodano do niego wieżę zwieńczoną izbicą, a także soboty, które mieściły do-

datkową liczbę wiernych. Teren został ogrodzony wałem ziemnym, na którym postawiono ogrodzenie. W końcu XVIII wieku stare soboty zastąpiono nowymi, a także powiększono zakrystię. W tej formie kościół zachował się do dziś.

Od kilku lat świątynia jest znów użytkowana

W ostatnich latach miał miejsce remont świątyni oraz wymiana oszalowania zrębowej konstrukcji – dlatego też nieco raz jasnokolorowe deseczki szalunków i gontów. W 2003 roku kościół w Haczowie został wpisany na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

We wnętrzu kościoła zachowała się polichromia figuralna z 1494 roku. Najwięcej cennych malowideł znajduje się w prezbiterium, m.in. Sąd Ostateczny oraz scena Koronacji Matki Boskiej. Niestety, wiele z nich jest słabo

widocznych. W nawie uwagę zwraca monumentalne przedstawienie olbrzyma św. Krzysztofa przenoszącego Chrystusa przez rzekę oraz veraikon – przedstawienie twarzy cierpiącego Chrystusa na chuście św. Weroniki.

Fragment Sądu Ostatecznego

Malowidła średniowieczne uzupełniane są nowszymi polichromiami – z XVIII lub z XIX wieku. Sztukę gotycką reprezentują także rzeźby, w tym Pieta z ok. 1400 roku. Nie zachowały się niestety autentyczne – średniowieczne nastawy ołtarzowe, a obecne pochodzą z XVIII wieku i stanowią przykład regionalnej snycerki tego czasu. Warto także zwrócić uwagę na dość wysoką kamienną chrzcielnicę z XVI wieku. Kościół w Haczowie, mimo że „już nie jest” najstarszy, to jedyna tak duża świątynia z bogatym zespołem średnio-

wiecznych malowideł. Można go odwiedzić, jadąc w Bieszczady lub w Beskid Niski.

*Tekst: Jakub Jagiełło;
Zdjęcia: Jakub Jagiełło, Ewa Perlińska*

Informacje praktyczne:

Haczów leży w powiecie brzozowskim, na Podkarpaciu, 3 km od drogi 9 Rzeszów–Barwinek. Kościół jest dość często otwarty, o zwiedzanie można też spytać na plebanii.

Zobacz na mapie; Noclegi w okolicy

Koronacja Matki Boskiej

Internetowy Przewodnik Turystyczny
www.ciekawe-miejsca.net